

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Interesna skupina lokalnih interesov
Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 001-02/15-1/
Ljubljana, 3. 11. 2016

EPA 463-VII

Interesna skupina lokalnih interesov in Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj sta na skupni seji 2. novembra 2016, na podlagi 16. in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) ter drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F), oblikovali naslednje

M N E N J E

k Osnutku predloga ustavnega zakona o spremembi III. poglavja Ustave Republike Slovenije (UZ70)

Interesna skupina lokalnih interesov in Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj sta obravnavali Osnutek predloga ustavnega zakona o spremembi III. poglavja Ustave Republike Slovenije, ki ga je pripravila Strokovna skupina pri Ustavni komisiji Državnega zbora za pravico do pitne vode.

Interesna skupina in komisija poudarjata, da je Državni svet na 40. seji 11. 5. 2016 podprl prizadevanja skupine poslank in poslancev Državnega zbora za ureditev pravice do pitne vode na ustavni ravni, ki nenazadnje predstavljajo realizacijo pobude Državnega sveta iz leta 2013, da se na ustavni ravni zagotovi univerzalen dostop do pitne vode in oskrba prebivalstva in gospodinjstev s pitno vodo prek neprofitne javne službe. Državni svet je podprl predlagano besedilo novega 70. a člena, ki ga je izoblikovala Strokovna skupina pri Ustavni komisiji Državnega zbora za pravico do pitne vode, pri čemer je menil, da je treba v nadaljnji obravnavi besedilo ustavne dopolnitve nadgraditi na podlagi pridobljenih odgovorov na odprta vprašanja in dileme o razumevanju pojmov.

Interesna skupina in komisija podpirata čimprejšnji vpis pravice do pitne vode v Ustavo, saj se strinjata, da je treba zaščititi vodne vire pred potencialno pričakovanimi nadaljnjimi (stalnimi) pritiski kapitala po privatizaciji (npr. različni trgovinski sporazumi) in zagotoviti dovolj pitne vode za prebivalke in prebivalce Slovenije. Obenem opozarjata, da z dopolnitvijo Ustave ne bi smeli posegati v operativno oskrbo prebivalstva s pitno vodo, ki je izvirna pristojnost občin. Pričakuje se, da bo sprejeta taka ustavna dopolnitev, ki bo ščitila vodne vire pred privatizacijo in interese občin kot večinskega izvajalca oskrbe prebivalstva s pitno vodo.

V zvezi s predlaganim novim 70. a členom Ustave, ki ga predlaga Strokovna skupina pri Ustavni komisiji Državnega zbora za pravico do pitne vode, podajata naslednje predloge:

K prvemu odstavku novega 70. a člena:

»Interesna skupina in komisija podpirata predlog prvega odstavka (*»Vsakdo ima pravico do pitne vode«*).

Obrazložitev:

Interesna skupina in komisija podpirata predlog, da ima vsakdo pravico do pitne vode, pri čemer to ne pomeni, da mora občina zagotoviti pitno vodo iz javnih vodovodov za vse prebivalce ne glede na strošek, ampak se v določenih okoliščinah, ko ni možna priključitev na javni vodovod (nedostopnost, ekonomičnost), dopušča samooskrba oz. lastna oskrba prebivalstva s pitno vodo.

K drugemu odstavku novega 70. a člena:

Interesna skupina in komisija podpirata variantno besedilo drugega odstavka (*»Vodni viri so javno dobro v upravljanju države«*).

Obrazložitev:

Interesna skupina in komisija se strinjata s predlagateljem variantne rešitve in združenji občin, da je treba zaščititi vse vodne vire in ne le naravne vodne vire, saj je v luči podnebnih sprememb pričakovati potrebo po alternativnih možnostih za zbiranje vode za oskrbo s pitno vodo v sušnih obdobjih - umetno ustvarjeni vodni viri (npr. vodna zajetja, zbiralniki), ki pa niso naravno javno dobro, ampak grajeno javno dobro.

K tretjemu odstavku novega 70. a člena:

Interesna skupina in komisija predlagata, da se v variantnem predlogu tretjega odstavka novega 70. a člena črta besedna zveza *»v tem delu«*.

Obrazložitev:

Interesna skupina in komisija podpirata predlog, da vodni viri prednostno in trajnostno služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, kar pomeni, da imajo gospodinjstva v primeru pomanjkanja vode prednost pred drugimi rabami, hkrati pa v ničemer ne posegamo v možnosti druge rabe, če jo je v izobilju. Ob tem pa menita, da vodni viri v nobenem primeru ne smejo biti tržno blago. Podpirata predlog združenj občin za črtanje besedne zveze *»in v tem delu«*, saj kot opozarja dr. Lojze Ude, predlagano variantno besedilo tretjega odstavka pomeni ožjenje zaščite vodnih virov in načeloma dopušča podeljevanje koncesije za gospodarsko izkoriščanje vodnih virov, če ni ogrožena oskrba prebivalstva s pitno vodo. Ne smemo mimo opozorila dr. Udeta, da je nedopustno, da Ustava omogoča konkurenco tržnega in javnega interesa, pri čemer je vprašanje, kdo bi razsojal, ali stanje vodnih virov dopušča izkoriščanje vodnih virov v tržne namene.

K četrtemu odstavku novega 70. a člena:

Interesna skupina in komisija predlagata, da se četrti odstavek novega 70. a člena spremeni tako, da se glasi:

»Oskrba prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti na način neprofitne javne službe.«

Obrazložitev:

Interesna skupina in komisija poudarjata, da mora biti dopolnitev Ustave čim bolj jasna in splošna. Oskrbo prebivalstva s pitno vodo in izkoriščanje vodnih virov, ki služijo tej oskrbi, je treba opravljati z javno službo, pri čemer ustavna dopolnitev ne sme v ničemer posegati v izvorno pristojnost občin za urejanje javne službe oskrbe s pitno vodo ter ne sme voditi v centralizacijo veljavnega sistema vodooskrbe, ki danes deluje dobro. Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in Združenje občin Slovenije ter številne občine nasprotujejo predlaganemu četrtemu odstavku 70. a členu, saj ga razumejo kot prenos izvorne pristojnosti za urejanje javne službe oskrbe s pitno vodo z občin na državo in s tem prenos lastništva javnih vodovodov oz. poddržavljanje občinskih javnih podjetij. V izogib različnemu tolmačenju in nejasnosti interesna skupina in komisija predlagata, da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti na način neprofitne javne službe, pri čemer se predvidevajo neprofitne gospodarske javne službe.

* * *

Na podlagi navedenega bi se predlog 70. a člena Ustave glasil:

»Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Vodni viri so javno dobro v upravljanju države.

Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in niso tržno blago.

Oskrba prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti na način neprofitne javne službe.«

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Stevo Ščavničar.

Vodja Interesne skupine lokalnih interesov
Milan Ozimič, l.r.

Podpredsednik Komisije za lokalno samoupravo
in regionalni razvoj
Alojz Glavač, l.r.